

Kemijokivartisten huolenaiheita tänään

Koska olen syntyperäinen kemijokivartinen ja kiinnostunut jokivarren asioista, luin äskettäin Kemijoki Oy:n pitämästä keskustelutilaisuudesta, jossa käytiin läpi joki-yhtiön suunnitelmia ja Kemijoen nykytilaa. Myös Lohijokitiimi ry, jonka tavoitteena on vaelluskalojen palauttaminen Kemijokeen, on ottanut kantaa vuosiraportissaan vesivoimayhtiöiden asenteisiin.

Asia, joka minua kummastuttaa kovin, on innokkuus kalauomien rakentamiseen Isohaaran yläpuolisiin voimalaitoksiin. Isohaaran kalaportaissa, yhtiön itsensäkin mukaan, nousee kovin vähän vaelluskaloja. Kemijoen ensimmäinen voimalaitos Isohaara on PVO-Vesivoiman omistuksessa, joten ymmärrettävästi Kemijoki Oy, ei voi Isohaaran kalaporrassasialle mitään. Tuntuu kuitenkin loogiselta saada ohitusuoma toimimaan ensin alimpaan voimalaitokseen ja sen jälkeen voimalaitos kerrallaan ylöspäin.

Tietämättä siitä, onko PVO-Vesivoimalla ja Kemijoki Oy:llä neuvotteluyhteyttä asiassa, eikö nyt pitäisi ensin paneutua tuohon Isohaaran tilanteeseen ja sitten vasta ylempiin voimalaitoksiin? Tässä on pelko siitä, että historia toistaa itseään - suljetaan ensin joki alajuoksulta, niin loput kosket on helppo sulkea ja sitten olla avaamatta. Hölmöläisten hommalta vaikuttaa, mutta toivotaan kuitenkin onnea tälle hienolle yritykselle.

Saadaanko siis toimivat kalauomat vihdoinkin Kemijokeen?

Lohijokitiimin vuosiraportissa todetaan muun muassa, että AVI:n päätöksen mukaisesti PVO-Vesivoima yhtiöille olisi muodostumassa uusi velvoite, joka lainvoimaiseksi tullessaan edellyttää yhtiöitä rahoittamaan kalateiden hoidosta aiheutuvat kustannukset. Raportin mukaan, vallitsevien olosuhteiden vuoksi Isohaarassa tulee olla käytettävissä sekä kunnan omistamat tekniset kalatiet että uusi luonnonuoma.

Katkokäytön tuomista ongelmista

Voimalaitosten ns. katkokäytöstä (lyhytaikasäännöstelystä) ja sen tarpeellisuudesta ja haitoista puhutaan paljon. Katkokäyttö tarkoittaa siis veden virtaaman säännöstelyä sähkön kulutustarpeiden mukaan.

Näin todetaan Lohijokitiimin vuosiraportissa:

”Huomionarvoista on, että PVO Vesivoima Oy on luokitellut lyhytaikaissäännöstelyyn liittyvän tiedon liikesalaisuudeksi ja poistanut 17.7. valvontakameran, joka olisi tarjonnut tärkeää tietoa kalateiden toiminnasta, rauhoituspiirien kalastuksesta ja voimalaitosten käytöstä”.

Lohijokitiimin näkemyksen mukaan kuluneen vuoden tapahtumat osoittavat, että vaelluskalojen selviytymiseen vaikuttavat vahvasti sekä säännöstely että vallitsevat ympäristöolosuhteet. Kemijoen ja sen vaelluskalojen syönnösalueiden välisen ekologisen jatkumon ylläpito ja luontainen lisääntyminen ovat keskeinen edellytys vaelluskalakantojen elinkaaren turvaamiseksi. Lohijokitiimin mukaan ilman jatkumoa ja luontaista lisääntymistä vaelluskalat menetetään, niin rakennetuilta kuin rakentamattomilta joilta.

Raportin yhteenvedosta lainattua:

”Ei ole reilua kauaskantoisella toiminnalla luoda mielikuvaa jokivarren ihmisille ja päättäjille vaelluskalojen palauttamisen mahdottomuudesta, koska samanaikaisesti he itse omalla toiminnallaan ja mielikuvilla ovat vaikuttamassa lopputuloksena muodostuvaan illuusioon, varsinkin kun todelliset säännöstelyn ongelmat löytyvät mereltä jatkumon puutteen vuoksi ja koskettavat myös rakentamattomia vesistöjä”.

Lopuksi vuosiraportissa ehdotetaankin keskittymään todellisiin ongelmiin ja toimenpiteisiin sekä yhteistyön ja vastuullisen toiminnan vahvistamiseen kalakantojen selviytymisen ja vesistöjen ekologisen tasapainon turvaamiseen.

Ei riitä, että vaelluskalojen tilanne ei ota selvitäkseen, niin nyt on tapetilla myös tämä kaivoshankkeen purkuputken jätevesien johtaminen Kemijokeen. Näyttää siltä, että sen vastustus ja kansalaisadressit eivät tuota tulosta. Aika näyttää, käykö itse Kemijoelle ja sen eliöstölle hyvin vai hyvin huonosti. Ja miten käy lohelle tai ennemminkin haluaako lohikala enää nousta jokeen, johon kaivos pumpkaa jätevesiään?

(Nyt pilkille ja äänestämään!)